

การจัดลำดับความสำคัญบริการสร้างเสริม สุขภาพและป้องกันโรค: เกณฑ์และผลการจัดลำดับความสำคัญฯ

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ

20 กันยายน 2560

การประชุมเพื่อคัดเลือกประเด็นสำหรับการพัฒนาแนวทางมาตรฐาน คุณภาพ สำหรับบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค วันจันทร์ที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เวลา 09.00-16.30 น.

วัตถุประสงค์การประชุม

- เพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญ
- เพื่ออภิปรายและจัดลำดับความสำคัญบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
- เพื่อคัดเลือกบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค 3 เรื่องเพื่อนำไปพัฒนาเป็นแนวทางมาตรฐานคุณภาพ

กระบวนการ หลักเกณฑ์ และข้อมูลสำหรับการจัดลำดับความสำคัญ

กระบวนการคัดเลือกบริการฯ

- 1) อ้างอิงจากประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เรื่อง ประเภทและขอบเขตของบริการสาธารณสุข (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2559 ประกอบด้วยรายการหรือกิจกรรมบริการจัดแบ่งตามกลุ่มวัย 5 กลุ่ม รวม 83 บริการหลัก
- 2) เปรียบเทียบบริการฯ กับ Quality Standards (QS) ของสหราชอาณาจักร
- 3) ทบทวนเอกสารและฐานข้อมูล เพื่อทราบสถานการณ์ของบริการฯ และการมีอยู่ของข้อมูลในฐานข้อมูลระดับประเทศ โดยใช้ข้อมูลจาก สปสช.

	กลุ่ม ก.	กลุ่ม ข.	กลุ่ม ค.	กลุ่ม ง.
บริการฯ	มี	มี	มี	มี
QS ของสหราชอาณาจักร	มี	มี	ไม่มี	ไม่มี
ตัวแปร/ข้อมูลจาก 43 แพ้ม	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี

บริการฯ กลุ่ม ก.

หญิงตั้งครรภ์	0-5 ปี	6-24 ปี	25-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
บริการฝากครรภ์ คุณภาพ	บริการตรวจสุขภาพช่องปากและ การทำฟลูออไรด์วารินิช	บริการเคลือบฟลูออไรด์	บริการเคลือบฟลูออไรด์	บริการเคลือบฟลูออไรด์
การตรวจทาง ห้องปฏิบัติการที่จำเป็น สำหรับหญิงตั้งครรภ์	บริการวัคซีนป้องกันหัด หัดเยอรมัน และคางทูม (MMR)	บริการวัดความดัน โลหิต	บริการวัดความดันโลหิต	บริการคัดกรองปัจจัยเสี่ยง ต่อการเกิดโรคหัวใจและ หลอดเลือด
หญิงตั้งครรภ์ได้รับการ ตรวจสุขภาพช่องปาก	บริการวัคซีนป้องกันวัณโรค (BCG) วัคซีนตับอักเสบบี คอตีบ บาดทะยัก ไอกรนชนิดทั้ง เซลล์ ไข่มองอักเสบเจอี โปลิโอ ชนิดกิน/ฉีด (OPV/IPV)	บริการคัดกรองสุขภาพ ช่องปาก	บริการคัดกรองเบาหวาน	บริการตรวจช่องปาก
บริการตรวจหลังคลอด		การประเมินการ เจริญเติบโตและภาวะ โภชนาการ	บริการคัดกรองการความเสี่ยง ของการสูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์	บริการคัดกรองและประเมิน โรคซึมเศร้าและความเสี่ยง ต่อการฆ่าตัวตายในผู้สูงอายุ
		บริการอนามัยเจริญ พันธุ์และบริการ วางแผนครอบครัว	บริการอนามัยเจริญพันธุ์และ การป้องกันและควบคุมการ ตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์	

เกณฑ์การพิจารณาจัดลำดับความสำคัญและคัดเลือกบริการฯ เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางมาตรฐานคุณภาพ

1. จำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคหรือปัญหาสุขภาพ (size of population affected by disease or health problem)
2. ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (coverage of health promotion and disease prevention services)
3. คุณภาพการให้บริการ (service quality)
4. ความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค (variations in health care delivery or access to services)
5. ประสิทธิภาพของมาตรการด้านสุขภาพ (effectiveness of health intervention)
 - กรณีการคัดกรองและ/หรือการวินิจฉัยโรค
 - กรณีของการป้องกันโรค

1. จำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคหรือปัญหาสุขภาพ

(size of population affected by disease or health problem)

คะแนน	รายละเอียด
5	มากกว่า 500,000 คนขึ้นไป
4	100,001 - 500,000 คน
3	50,001 - 100,000 คน
2	10,001 - 50,000 คน
1	0 - 10,000 คน

2. ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (coverage of health promotion and disease prevention services)

คะแนน	รายละเอียด
5	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20%
4	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ย 21%-40%
3	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ย 41%-60%
2	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ย 61%-80%
1	ความครอบคลุมของบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เฉลี่ยมากกว่า 80%

3. คุณภาพการให้บริการ (service quality)

คะแนน	รายละเอียด
5	มีหลักฐานวิชาการในประเทศไทย (ระดับประเทศ) ที่แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรค ต่ำกว่ามาตรฐาน
4	มีหลักฐานวิชาการในประเทศไทย (บางพื้นที่) ที่แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรค ต่ำกว่ามาตรฐาน
3	มีหลักฐานวิชาการในต่างประเทศที่แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรค ต่ำกว่ามาตรฐาน
2	ไม่มีหลักฐานวิชาการ ยืนยัน แต่เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าคุณภาพการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรคมีคุณภาพต่ำ
1	เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าการให้บริการ การใช้เทคโนโลยีด้านสุขภาพในการคัดกรองและ/หรือวินิจฉัยโรค และการป้องกันโรค เป็นไปอย่างมีคุณภาพ

4. ความแตกต่างในการให้บริการฯ หรือ การเข้าถึงบริการฯ (variations in health care delivery or access to services)

คะแนน	รายละเอียด
5	มีหลักฐานวิชาการในประเทศไทย (ระดับประเทศ) ที่แสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค
4	มีหลักฐานวิชาการในประเทศไทย (บางพื้นที่) ที่แสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค
3	มีหลักฐานวิชาการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรคในต่างประเทศและมีแนวโน้มว่ามีความแตกต่างในประเทศไทย
2	ไม่มีหลักฐานวิชาการยืนยัน แต่เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่ามีความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค และ/หรือ ยังไม่มี Clinical Practice Guideline หรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในประเทศไทย
1	เป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าไม่มีความแตกต่างในการให้บริการหรือการเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพหรือป้องกันโรค

5. ประสิทธิภาพของมาตรการด้านสุขภาพ (effectiveness of health intervention)

5.1 กรณีการคัดกรองและ/หรือการวินิจฉัยโรค

1. ความแม่นยำ (accuracy)

ระดับความแม่นยำ (accuracy)	คำจำกัดความ
A0	ความแม่นยำน้อยกว่า 60%
A1	ความแม่นยำ 60 - 80%
A2	ความแม่นยำมากกว่า 80%

หรือหาความแม่นยำจากค่าความไว (sensitivity) และค่าความจำเพาะ (specificity)

$$\text{ความแม่นยำ} = a+d/(a+b+c+d)$$

การคัดกรอง/การตรวจวินิจฉัย		สภาพจริงผู้ป่วย		
		เป็นโรค	ไม่เป็นโรค	
ผลการตรวจจากเครื่อง	ผลบวก	a	b	PPV = $a/(a+b)$
	ผลลบ	c	d	NPV = $c/(c+d)$
		Sensitivity = $a/(a+c)$	Specificity = $b/(b+d)$	

5. ประสิทธิภาพของมาตรการด้านสุขภาพ (effectiveness of health intervention)

5.1 กรณีการคัดกรองและ/หรือการวินิจฉัยโรค

2. โรครักษาได้หายขาดได้หรือไม่

โรครักษาได้หายขาดได้หรือไม่	คำจำกัดความ
D0	โรคที่คัดกรองเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้
D1	โรคที่คัดกรองเป็นโรคที่สามารถรักษาให้หายขาดได้

3. กำหนดคะแนนจากผลความแม่นยำและผลกระทบ

คะแนน	ความแม่นยำ	ผลกระทบ
5	A2	D1
4	A1	D1
3	A2	D0
2	A1	D0
1	A0	D1

5. ประสิทธิภาพของมาตรการด้านสุขภาพ (effectiveness of health intervention)

5.2 กรณีของการป้องกันโรค

คะแนน	รายละเอียด
5	มีประสิทธิภาพในการป้องกันมากกว่า 90%
4	มีประสิทธิภาพในการป้องกัน 81 – 90%
3	มีประสิทธิภาพในการป้องกัน 71 – 80%
2	มีประสิทธิภาพในการป้องกัน 61 – 70%
1	มีประสิทธิภาพในการป้องกันน้อยกว่า 60%

ผลการคัดเลือกบริการฯ เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางมาตรฐานคุณภาพ

- ให้พิจารณาการคัดเลือกบริการฯ โดยอิงตามกลุ่มการให้บริการ ได้แก่ การซักประวัติและการคัดกรอง การชันสูตรหรือการตรวจทางห้องปฏิบัติการ การให้บริการวัคซีน และอื่น ๆ จากนั้นคัดเลือกเพียง 1 บริการภายใต้กลุ่มบริการฯ ดังกล่าว
- การคัดเลือกควรพิจารณาทั้งกลุ่มบริการ เช่น บริการฝากครรภ์คุณภาพ บริการคัดกรองความเสี่ยงของการสูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บริการคัดกรองเบาหวาน เป็นต้น เนื่องจากการให้บริการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์สุขภาพที่ดีไม่สามารถทำแค่บริการฯ ใด บริการหนึ่งได้ แต่ต้องทำพร้อม ๆ กันหลายบริการฯ
- การพัฒนาแนวทางมาตรฐานคุณภาพนี้จะดำเนินการเป็นครั้งแรก จึงควรพิจารณาบริการที่สามารถประเมินผลลัพธ์ทางสุขภาพได้ชัดเจนในเวลาไม่นาน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับขยายการพัฒนาแนวทางมาตรฐานคุณภาพไปยังบริการอื่น
- **ที่ประชุมมีมติเลือกบริการฝากครรภ์คุณภาพ**

HITAP

Follow us at

HITAP_THAI

HITAP THAI

HITAP.NET

GLOBALHITAP.NET